ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 19.4.2024 г.
COM(2024) 170 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

относно упражняването на правомощието за приемане на делегирани актове, предоставено на Комисията съгласно Директива 2001/18/ЕО относно съзнателното освобождаване на генетично модифицирани организми в околната среда и Регламент (ЕО) № 1830/2003 относно проследяването и етикетирането на генетично модифицирани организми и проследяването на храни и фуражи от генетично модифицирани продукти

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

относно упражняването на правомощието за приемане на делегирани актове, предоставено на Комисията съгласно Директива 2001/18/ЕО относно съзнателното освобождаване на генетично модифицирани организми в околната среда и Регламент (ЕО) № 1830/2003 относно проследяването и етикетирането на генетично модифицирани организми и проследяването на храни и фуражи от генетично модифицирани продукти

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Директива № 2001/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно съзнателното освобождаване на генетично модифицирани организми (ГМО) в околната среда[1] и Регламент (ЕО) № 1830/2003 на Европейския парламент и на Съвета относно проследяването и етикирането на ГМО и проследяването на храни и фуражи от генетично модифицирани продукти[2] са два от няколкото градивни елемента на правната рамка на ЕС за ГМО.

Целта на Директива 2001/18/ЕО е да сближи законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите членки и да защити човешкото здраве и околната среда при съзнателното освобождаване в околната среда на ГМО за всякакви други цели, различни от пускане на пазара в рамките на ЕС и при пускане на пазара на ГМО като продукти или като съставка на продукти в рамките на ЕС.

В Регламент (ЕО) № 1830/2003 се предвижда рамка за проследяване на продукти, състоящи се от ГМО или съдържащи такива, и храни и фуражи, произведени от ГМО, с цел улесняване на точното етикетиране, наблюдение на въздействието върху околната среда и, когато е целесъобразно, върху здравето, както и прилагането на подходящи мерки за управление на риска.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ

С Директива 2001/18/ЕО на Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове, както е посочено в член 29а, параграф 2, с оглед на следното:

- установяване на критерии за дерогация и изисквания за предоставяне на информация за нотификацията за пускане на пазара на някои видове ГМО, както е предвидено в член 16, параграф 2,
- установяване на минимални прагове, под които продуктите, при които не могат да бъдат изключени случайни или технически неизбежни следи от разрешени ГМО, не

[1] Директива 2001/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 март 2001 г. относно съзнателното освобождаване на генетично модифицирани организми в околната среда и за отмяна на Директива 90/220/ЕИО на Съвета (ОВ L 106, 17.4.2001 г., стр. 1).

[2] Регламент (ЕО) № 1830/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 22 септември 2003 г. относно проследяването и етикирането на генетично модифицирани организми и проследяването на храни и фуражи от генетично модифицирани продукти и за изменение на Директива 2001/18/ЕО (ОВ L 268, 18.10.2003 г., стр. 24).

е необходимо да бъдат етикетирани като ГМО, както е предвидено в член 21, параграф 2,

- установяване на прагове, по-ниски от 0,9 %, под които изискванията за етикетиране, определени в директивата, не се прилагат за следи от ГМО в продукти, предназначени за директна преработка, както е предвидено в член 21, параграф 3,
- установяване на специфични изисквания за етикетиране на ГМО, които не се пускат на пазара по смисъла на посочената директива, както е предвидено в член 26, параграф 2,
- адаптиране на приложенията към техническия прогрес, както е предвидено в член 27.

С Регламент (ЕО) № 1830/2003 на Комисията се предоставя правомощието да приеме делегиран акт, както е посочено в член 9а, параграф 2, с цел допълване на посочения регламент чрез установяване и адаптиране на система за разработване и определяне на уникални идентификатори на ГМО, както е предвидено в член 8.

Съгласно член 29а, параграф 2 от Директива 2001/18/ЕО и член 9а, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1830/2003 правомощието да приема делегирани актове по отношение на изброените в тях въпроси се предоставя на Комисията за срок от пет години, считано от 26 юли 2019 г. Настоящият доклад относно упражняването на делегирането на правомощия през настоящия петгодишен период се представя от Комисията на Европейския парламент и на Съвета, както се изисква и в двата случая. И в двата случая делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът не възразят срещу подобно продължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок.

3. УПРАЖНЯВАНЕ НА ДЕЛЕГИРАНЕТО

3.1 ПРАВОМОЩИЯ, КОИТО СА ИЗПОЛЗВАНИ ПО ВРЕМЕ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

През отчетния период Комисията използва едно правомощие, както е описано по-долу.

- Член 27 от Директива 2001/18/ЕО

  С член 27 от Директива 2001/18/ЕО на Комисията се предоставя правомощието да изменя някои приложения към посочената директива (приложение II, раздели В и Г, приложения III-VI и приложение VII, раздел В), за да ги адаптира към техническия прогрес. На 8 март 2018 г. Комисията прие Директива (ЕС) 2018/350 на Комисията за изменение на Директива 2001/18/ЕО по отношение на оценката на риска за околната среда от ГМО[3]. С настоящата директива бяха изменени приложения II, III и IV към Директива 2001/18/ЕО, за да бъдат адаптирани към техническия прогрес,

[3] Директива (ЕС) 2018/350 на Комисията от 8 март 2018 г. за изменение на Директива 2001/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на оценката на риска за околната среда от генетично модифицирани организми (ОВ L 67, 9.3.2018 г., стр. 30).

по-специално като се включат основните елементи на преразгледаните насоки на Европейския орган за безопасност на храните (ЕОБХ) относно оценката на риска за околната среда от генетично модифицирани растения[4].

3.2 ПРАВОМОЩИЯ, КОИТО НЕ СА ИЗПОЛЗВАНИ ПО ВРЕМЕ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

Някои правомощия не са били използвани през отчетния период поради причините, обяснени по-долу.

- Член 16, параграф 2 от Директива 2001/18/ЕО.

  С член 16 от Директива 2001/18/ЕО на компетентен орган на държава членка или на Комисията се дава възможност да направят предложение по собствена инициатива относно критериите и изискванията за информация, които трябва да бъдат изпълнени за нотификацията за пускане на пазара на определени видове ГМО, което би заменило стандартните изисквания, определени в член 13, параграф 2 от директивата. Приемането на делегирания акт за определяне на специфичните критерии и изисквания за предоставяне на информация би изисквало, в допълнение към спазването на изискванията, посочени в член 29а от директивата, консултация с ЕОБХ и срок за представяне на коментари от обществеността. Нито един компетентен орган на държава членка, нито Комисията са направили предложение съгласно настоящия член. По-специално, въз основа на ограничения брой уведомления, получени съгласно посочената директива за пускането на пазара на ГМО като продукти или като съставка на продукти, през отчетния период Комисията реши, че стандартните изисквания, определени в член 13, параграф 2 от директивата, са подходящи. Поради това Комисията все още не е упражнила това делегирано правомощие.

- Член 21, параграф 2 от Директива 2001/18/ЕО.

  С член 21, параграф 2 от Директива 2001/18/ЕО на Комисията се предоставя правомощието да допълва същата директива чрез установяване на минимални прагове, под които продуктите, при които не могат да бъдат изключени случайни или технически неизбежни следи от разрешени ГМО, не е необходимо да бъдат етикетирани като ГМО. Праговите нива трябва да се установяват с оглед на съответния продукт. За продукти, предназначени за директна преработка, за храни и фуражи, праговете за случайно или технически неизбежно наличие на разрешен генетично модифициран материал вече са установени в член 21, параграф 3 от Директива 2001/18/ЕО и съответно в член 12 (2) и член 24 (2) от Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета[5].

[4] Експертна група на ЕОБХ по ГМО, Насоки относно оценката на риска за околната среда от генетично модифицирани растения. EFSA Journal (Бюлетин на ЕОБХ), 2010;8(11):1879.doi:10.2903/j.efsa.2010.1879. www.efsa.europa.eu/efsajournal.htm

[5] Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 22 септември 2003 г. относно генетично модифицираните храни и фуражи (ОВ L 268, 18.10.2003 г., стр. 1).

Комисията все още не е упражнила това делегирано правомощие. През отчетния период работата беше съсредоточена върху осигуряването на равномерно прилагане на принципа за „нулева толерантност“, който при липсата на праг, се прилагаше по отношение на семената[6].

- Член 21, параграф 3 от Директива 2001/18/ЕО.

  За продукти, предназначени за директна преработка, член 21, в параграф 3, първа алинея от Директива 2001/18/ЕО се определя праг от 0,9 %, под който изискванията за етикетиране на ГМО не се прилагат за случайни или технически неизбежни следи от разрешени ГМО. С член 21, параграф 3, втора алинея от Директива 2001/18/ЕО на Комисията се предоставя правомощието да допълва същата директива, като определя по-ниски прагове за тези продукти. През отчетния период становището на Комисията бе, че прагът от 0,9 % е подходящ и ефективен. Поради това Комисията все още не е използвала делегираните правомощия за определяне на по-ниски прагове за тези продукти.

- Член 26, параграф 2 от Директива 2001/18/ЕО.

  Член 26 от Директива 2001/18/ЕО се отнася до етикетирането на ГМО, които се предоставят за операции, които не се смятат за пускане на пазара, посочени в член 2, параграф 4, втора алинея (предоставяне на ГМО за дейности в контролирани условия или съзнателно освобождаване в съответствие с изискванията, определени в част Б от Директива 2001/18/ЕО). В член 26, параграф 1 във връзка с приложение IV се определят изискванията за етикетиране на тези ГМО. С член 26, параграф 2 на Комисията се предоставя правомощието да изменя приложение IV, като установява специфични изисквания за етикетиране на тези ГМО. През отчетния период становището на Комисията бе, че изискванията за етикетиране в съответните раздели на приложение IV са подходящи за тези ГМО. Поради това Комисията все още не е упражнила това делегирано правомощие.

- Член 8 от Регламент (ЕО) № 1830/2003

  С член 8 от Регламент (ЕО) № 1830/2003 на Комисията се предоставя правомощието да допълва посочения регламент чрез установяване и адаптиране на система за разработване и определяне на уникални идентификатори на ГМО, като взема предвид тенденциите на международните форуми. Регламент (ЕО) № 65/2004 на Комисията от 14 януари 2004 г. за създаване на система за разработване и оценка на единните идентификатори за генетично модифицирани организми[7] влезе в сила на 16 януари 2004 г. Този акт беше приет въз основа на член 8 от Регламент (ЕО) № 1830/2003 във версията му, приложима до 26 юли 2019 г. В съответствие с

[6] „Сближаване при изпитването на семена“, одобрено на заседанието на Регулаторния комитет по Директива 2001/18/ЕО, проведено на 4 юни 2020 г. https://food.ec.europa.eu/system/files/2020-07/reg-com_2001-18-ec_20200604_result_seed-testing-convergence.pdf

[7] Регламент (ЕО) № 65/2004 на Комисията от 14 януари 2004 г. за създаване на система за разработване и определяне на единните идентификатори за генетично модифицирани организми (ОВ L 10, 16.1.2004 г., стр. 5).

делегираните правомощия той може да бъде преразгледан в бъдеще, за да се адаптира системата за разработване и определяне на уникални идентификатори, ако е необходимо.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Комисията смята, че е необходимо мълчаливо удължаване на делегирането на правомощия по въпросите, изброени в член 29а, параграф 2 от Директива 2001/18/ЕО и член 9а, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1830/2003, за срок от пет години, считано от 26 юли 2024 г., в съответствие с посочените членове. Обосновката за делегирането на правомощия не се е променила. Те са важни, за да се запази необходимата гъвкавост в правната рамка, да се адаптира към научното, технологичното и друго развитие и към опита, натрупан при прилагането на рамката, и да се даде възможност на Комисията да действа в областите, в които не е предприела действия в този момент, но може да се наложи да го направи в бъдеще. По този начин предоставените правомощия са важни за постигането на целите на Директива 2001/18/ЕО и Регламент (ЕО) № 1830/2003.

С настоящия доклад Комисията спазва изискванията за докладване, установени в член 29а, параграф 2 от Директива 2001/18/ЕО и член 9а, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1830/2003.

Комисията приканва Европейския парламент и Съвета да вземат под внимание настоящия доклад.